

Bruselj, 28.3.2019
COM(2019) 157 final

POROČILO KOMISIJE SVETU

o napredku držav članic pri pristopu k Mednarodni konvenciji Mednarodne pomorske organizacije o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in stražarjenje za osebje na ribiških ladjah v skladu s členom 2 Sklepa Sveta (EU) 2015/799

POROČILO KOMISIJE SVETU

o napredku držav članic pri pristopu k Mednarodni konvenciji Mednarodne pomorske organizacije o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in stražarjenje za osebe na ribiških ladjah v skladu s členom 2 Sklepa Sveta (EU) 2015/799

1. Uvod

Države članice so s Sklepom Sveta (EU) 2015/799 z dne 18. maja 2015¹ pooblašene, da v interesu Evropske unije postanejo pogodbenice Mednarodne konvencije Mednarodne pomorske organizacije (v nadaljnjem besedilu: IMO) o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in stražarjenje za osebe na ribiških ladjah (STCW-F, v nadaljnjem besedilu: konvencija), ki je bila sprejeta 7. julija 1995 in je začela veljati 29. septembra 2012. V IMO so včlanjene vse države članice EU.

Navedena konvencija pomembno prispeva ne le k zaščiti ribičev, ampak tudi k varnejšemu mednarodnemu ladijskemu prometu. Spodbuja varnost življenja in lastnine na morju, s čimer prispeva tudi k varstvu morskega okolja. Ker je morski ribolov ena izmed najnevarnejših poklicnih dejavnosti ter ker so ribiške ladje in njihove posadke izpostavljeni enakim nevarnostim in tveganjem na odprtih morjih kot morske trgovske ladje, so ustrezno usposabljanje in kvalifikacije temeljnega pomena za zmanjšanje števila nezgod ter prispevanje k varnosti in zaščiti posadke na krovu, pa tudi k pomorski varnosti.

Poleg tega je konvencija STCW-F zelo pomembna tudi za prosto gibanje delavcev. Ribiči bi lahko postali mobilnejši, če bi lahko delali na ribiških ladjah vseh držav članic pogodbenic konvencije STCW-F. Zato se z uskladitvijo kvalifikacij z uvedbo skupne minimalne ravni usposabljanja za osebe na ribiških ladjah ne bo izboljšala samo varnost na morju, ampak se bo tudi dodatno olajšalo prosto gibanje delavcev. Poleg tega bodo vzpostavljeni enaki konkurenčni pogoji v EU in tudi v odnosih s tretjimi državami.

Trenutno delavci na ribiških ladjah niso zaščiteni enako kot pomorščaki v sektorju pomorskega prometa, za katere se uporablja skoraj enaka Mednarodna konvencija IMO o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in ladijsko stražarjenje pomorščakov (v nadaljnjem besedilu: konvencija STCW). Medtem ko je konvencijo STCW ratificiralo 164 držav pogodbenic po vsem svetu, vključno z 28 državami članicami EU, in se v zakonodaji EU izvaja z direktivami 2008/106/ES, 2009/16/ES in 2012/35/ES², pa je konvencijo STCW-F ratificiralo 26 držav pogodbenic po vsem svetu, od tega samo devet držav članic EU.

¹ Sklep Sveta (EU) 2015/799 z dne 18. maja 2015 o pooblastitvi držav članic, da v interesu Evropske unije postanejo pogodbenice Mednarodne konvencije Mednarodne pomorske organizacije o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in stražarjenje za osebe na ribiških ladjah (UL L 127, 22.5.2015, str. 20).

² Direktiva 2008/106/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o minimalni ravni izobraževanja pomorščakov (prenovitev) (UL L 323, 3.12.2008, str. 33); Direktiva 2009/16/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o pomorski inšpekciji države pristanišča (UL L 131, 28.5.2009, str. 57); Direktiva 2012/35/EU Evropskega

Zato so socialni partnerji EU s področja morskega ribolova³ s sektorskim socialnim dialogom o morskem ribolovu večkrat opozorili na pomen izvajanja mednarodnih konvencij o varnostnih in delovnih pogojih na ribiških ladjah ter pozvali države članice in EU, naj sprejmejo ustrezne ukrepe.

Institucije EU so svojo zavezanost v zvezi s tem pokazale tudi v okviru pobude EU o upravljanju oceanov⁴. Svet v sklepih z dne 4. aprila 2017⁵ in Evropski parlament v resoluciji z dne 16. januarja 2018⁶ pozivata k spodbujanju enakih pogojev na trgu dela na področju pomorstva in zagotavljanju pravične obravnave z učinkovito uporabo ustreznih mednarodnih konvencij ter k vzpostavitvi usklajenega socialnega okvira za pomorske dejavnosti v vodah EU.

Ob upoštevanju navedenega se vse države članice, ki imajo ribiške ladje, ki plujejo pod njihovo zastavo, pristanišča, ki sprejemajo morske ribiške ladje, ki spadajo na področje uporabe konvencije STCW-F, ali izobraževalne ustanove za osebe na ribiških ladjah, odločno pozivajo, naj postanejo pogodbenice konvencije. Poleg tega bi bilo treba tudi tretje države spodbujati, naj postanejo pogodbenice konvencije STCW-F, da bi se spodbujali varnostni in delovni pogoji na ribiških ladjah ter si prizadevalo za enake konkurenčne pogoje na svetovni ravni.

2. Pravna podlaga

Države članice EU so s Sklepom Sveta (EU) 2015/799 pooblašene, da, postanejo pogodbenice konvencije STCW-F. Potrebna je bila pooblastitev s strani EU, saj pravilo 7 poglavja I Priloge h konvenciji spada v izključno pristojnost Unije, kar zadeva pravila Unije o priznavanju poklicnih kvalifikacij, ki jih imajo določene kategorije osebja na ribiških ladjah. Vpliva tudi na določbe Pogodbe, zlasti člen 100(2) PDEU, in sekundarno pravo Unije, zlasti Direktivo 2005/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁷, kar zadeva državljane Unije, ki imajo ustrezna potrdila, ki jih je izdala država članica ali tretja država.

Sklep Sveta (EU) 2015/799 držav članic EU ne pooblašča samo, da ratificirajo konvencijo STCW-F, ampak jih tudi spodbuja, naj to storijo. Pomembno je, da vse države članice EU ratificirajo konvencijo, da se ustvarijo enaki konkurenčni pogoji ter preprečijo neskladja med mednarodnim pravom in pravom Unije.

parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o spremembi Direktive 2008/106/ES o minimalni ravni izobraževanja pomorščakov (UL L 343, 14.12.2012, str. 78).

³ Splošna konfederacija kmetijskih zadrug v Evropski uniji (COGECA), Evropska federacija delavcev v prometu (ETF) in Združenje nacionalnih organizacij ribiških podjetij v Evropski uniji (Europêche).

⁴ Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom „Mednarodno upravljanje oceanov: prispevek EU k odgovornemu upravljanju oceanov“, JOIN(2016) 49 final, z dne 10. novembra 2016.

⁵ Sklepi Sveta z dne 4. aprila 2017 z naslovom „Mednarodno upravljanje oceanov: agenda za prihodnost oceanov“ (8029/17).

⁶ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 16. januarja 2018 o mednarodnem upravljanju oceanov: agenda za prihodnost naših oceanov v okviru ciljev trajnostnega razvoja za leto 2030 (2017/2055(INI)).

⁷ Direktiva 2005/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij (UL L 255, 30.9.2005, str. 22–142).

V zvezi s tem in za spremljanje napredka držav članic EU pri ratifikaciji konvencije člen 2 Sklepa Sveta (EU) 2015/799 določa, da mora Komisija Svetu predložiti to poročilo o napredku.

3. Vir informacij za to poročilo

Komisija je državam članicam 16. marca 2018 poslala dopis, v katerem se je pozanimala, ali nameravajo ratificirati konvencijo STCW-F. Potem ko je prejela samo štiri odgovore, je stalnim predstavnikom tistih držav članic, ki niso odgovorile, poslala dva opomina. Na koncu je odgovorilo skupaj 20 držav članic. Od osmih držav članic, ki še niso odgovorile, so tri konvencijo že ratificirale. Ali so države članice izvedle ratifikacijo, se je preverilo na spletišču IMO o statusu pogodb.

4. Trenutno stanje konvencije STCW-F: ratifikacija v državah članicah

Konvencijo STCW-F je ratificiralo devet držav članic (**Belgija, Danska, Latvija, Litva, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija in Španija**) od skupaj 26 držav pogodbenic⁸ po vsem svetu.

Glede ostalih 19 držav članic je bilo mogoče zbrati naslednje informacije:

Šest držav članic si prizadeva za ratifikacijo: **Francija, Nemčija, Grčija, Irska, Švedska in Združeno kraljestvo**. Grčija in Švedska sta se v svojih odgovorih sklicevali na sedanje delo na področju revizije veljavne konvencije.

Štiri države članice menijo, da ratifikacija konvencije STCW-F zaradi stanja njihove flote ni potrebna. **Estonija** je Komisijo obvestila, da uporablja zahteve glede izdajanja spričeval iz konvencije STCW za osebje, ki dela na ribiških ladjah, daljših od 24 m. Estonija ne namerava sprejeti ukrepov za ratifikacijo konvencije STCW-F zaradi majhnosti ribiškega sektorja in omejenega števila (skupaj 24) plovil, daljših od 24 m. **Finska** ratifikacije konvencije STCW-F še ni začela, pri čemer zatrjuje, da pod finsko zastavo pluje le nekaj ribiških ladij, ki bi spadale na področje uporabe te konvencije. **Slovenija** meni, da konvencija STCW-F ni potrebna, saj so vsa plovila slovenske ribiške flote krajša od 24 metrov in imajo moč motorja manjšo od 750 kW. **Bolgarija** meni, da nima plovil, za katera bi se uporabljala konvencija STCW-F.

Skupina štirih neobalnih držav, tj. **Avstrija, Češka, Madžarska in Luksemburg**, je Komisijo obvestila, da ne bodo ratificirale konvencije, ker nimajo ribiških ladij, ribiških pristanišč niti izobraževalnih ustanov, ki bi usposabljevale za delo na ribiških ladjah.

⁸ Belgija, Danska, Islandija, Kanada, Kiribati, Republika Kongo, Latvija, Litva, Maroko, Mavretanija, Namibija, Nauru, Nizozemska, Norveška, Nova Zelandija, Palau, Poljska, Portugalska, Romunija, Rusija, Sierra Leone, Sveta Lucija, Južna Afrika, Sirija, Španija, Ukrajina.

Naslednje države članice, ki niso ratificirale konvencije STCW-F, niso odgovorile na zahtevo za informacije: **Hrvaška, Ciper, Italija, Malta in Slovaška.**

5. Sklepna ugotovitev

Ratifikacija in izvajanje mednarodnih konvencij, kot je konvencija STCW-F, sta izrednega pomena za izboljšanje razmer osebja, ki dela na ribiških ladjah, zmanjšanje števila in resnosti nezgod pri delu ter spodbujanje enakih konkurenčnih pogojev v ribiškem sektorju EU znotraj in zunaj EU.

Poleg tega bo ratifikacija te konvencije olajšala tudi prosto gibanje delavcev med državami članicami, saj ustvarja minimalno raven usposabljanja za osebje na ribiških ladjah, ki temelji na mednarodnih standardih.

Komisija ugotavlja, da niso vse države članice, ki imajo ribiške ladje, ki plujejo pod njihovo zastavo, pristanišča, ki sprejemajo morske ribiške ladje, ki spadajo na področje uporabe konvencije STCW-F, ali izobraževalne ustanove za osebje na ribiških ladjah, ratificirale konvencije niti je ne nameravajo ratificirati.

Komisija zlasti ugotavlja, da nekatere države članice ne nameravajo ratificirati konvencije STCW-F, ker nimajo plovil, ki bi spadala na njeno področje uporabe, ali imajo le majhno floto ribiških ladij, daljših od 24 m, ali z močjo, večjo od 750 kW. Vendar konvencija STCW-F vsebuje pomembne določbe, ki se uporabljajo za vse ribiške ladje, ne glede na njihovo dolžino in/ali moč motorja, kot so določba o osnovnem usposabljanju s področja varnosti (pravilo 1 poglavja III) in določbe o ladijskem stražarjenju (pravilo 1 poglavja IV). Poleg tega so s Sklepom Sveta (EU) 2015/799 tudi države članice, ki imajo pristanišča, ki sprejemajo morske ribiške ladje, ki spadajo na področje uporabe konvencije STCW-F, ali izobraževalne ustanove za osebje na ribiških ladjah, pozvane, naj postanejo pogodbenice konvencije.

Države članice se spodbuja, naj spoštujejo svoje zaveze in dokončajo postopke ratifikacije ter podprejo Komisijo pri njenem prizadevanju za spodbujanje varnosti na krovu in na morju. Z ratifikacijo konvencije STCW-F v vseh zadevnih državah članicah bo vzpostavljen skladen in posodobljen mednarodni okvir, poleg tega pa se bodo spodbujali enaki konkurenčni pogoji za plovila, ki plujejo pod zastavo EU, in osebje na njih znotraj in zunaj EU.

Komisija poziva Svet k upoštevanju tega poročila o napredku.